

Перспективи залізничних транзитних перевезень в Україні

Тетяна Репіч, Ольга Березовська

Національний університет харчових технологій

Ключові слова: залізничний транспорт, залізничні перевезення, транзит.

Сучасні технології залізниць обіцяють подальше зростання їхнього значення в майбутньому, тому що користувачам транспорту потрібні більш високі швидкості, надійність, вантажопідйомність і ефективність.

Швидке зростання світової торгівлі робить переміщення вантажів залізницею більш привабливим через дальні рейси та менші витрати, ніж при перевезеннях автотранспортом. У той же час високошвидкісні залізниці розглядаються як заміна авіаперевезенням на короткі відстані, що вивільняє пропускну здатність аеропортів для обслуговування дальніх рейсів.

Нові досягнення технології експлуатації залізниць надають можливість розширити місткість залізничної системи. Популярність залізничних перевезень посилюють такі стихійні явища, як урагани, сильні снігопади, які в черговий раз показують, наскільки важливу роль може зіграти залізничний транспорт у перевезенні людей і вантажів при надзвичайних ситуаціях. Крім того, перевантаженість автотрас і аеропортів незмінно викликає затримки вантажів і пасажирів. Таким чином, залізничний транспорт стає усе більш важливим фактором у глобальній торгівлі.

Сприятливе географічне розташування України в центрі євразійських транспортних систем визначає її розвиток як транзитної держави. Зокрема, транс'європейська залізнична магістраль Е-30, що бере початок у Берліні, перетинає Україну маршрутом Мостиска – Львів – Київ і йде далі до Москви. Вона ж на території Польщі перетинається зі швидкісними магістралями Е-59 і Е-65 і створює можливість швидкісного залізничного сполучення майже між всіма державами Європи.

Однак транзитний потенціал нашої країни практично не використовується: вантажопотік між Європою і Російською Федерацією через Білорусь перевищує вантажопотік, що йде через Україну в 5 і більше разів.

Якщо в 2007 році загальні обсяги транзиту складали майже 387 млн. т., то у 2011 році – в 2,6 рази менше. З огляду на існуючі проблеми, є ризик переорієнтації транзитних вантажопотоків в обхід України, втрати надходжень у Державний бюджет України. Стратегічні пріоритети державної політики повинні бути розставлені на користь підвищення ефективності використання транзитного потенціалу України.